

PETRUS GRUTERUS (AMSTERDAM)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
18 DECEMBER 1628
416A

Aanbevelingsbrief voor Martinus.

Samenvatting: Gruterus betreurt het Huygens lange tijd niet meer in Amsterdam te hebben gezien. Hij stuurt nu Martinus, die ook vaardig op luit en gamba is, naar Huygens toe.

Bijlage: gedichten (Gruterus).

Door Martinus naar Huygens gebracht. Over een antwoord door Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (enkelvel, 20x31cm, a*b; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 1, nr. 382, pp. 225-226: onvolledig (<Bajulum vero tibi ... attendentem habebis>), rest samengevat. Worp plaatste de brief ten onrecht in 1627.

Namen: Frederik Hendrik; Martinus, Antonius; Polyhymnia; Vacuna.

Plaatsen: Groenlo; Oost-Indië.

Glossarium: cythara (luit); nervus (snaar); psallere ([luit]spelen); tactus (het spelen); viola (viola da gamba).

Transcriptie

Eerentfesten, hoochgeleerden, voorsienigen Constantinus Hugenus, Secretarius van den Doorluchtighen Prince van Oranjen, et[c.],

in Den Hage.

Par amis.

Salutem plurimam.

Diu adventus tui fama Amsterodamenses lactavit, clarissime Hugens, postquam Grollæ expugnatae trophæa Hagam transtulisti. Sed rumusculos eos pertinaci in aulâ comperendinatione eludis, qui necessitati Principis jugi obsequio pares. Colloqui ergo spem secludens, literario legato rem perago, sed membrana longo situ squalida ad properare jussa. Quippe dum oris tui simulacrum expecto, domesticis latebris fota, apricationem suam deseruit. Tu serotinam digitis in blanditiem compositis atrectare digneris, ut, quæ ibi votorum nostrorum summa est, ad eventum perducatur. Quicquid autem natum erit, quod auribus nostris inseri mereatur, exiguo chartæ pitaceo includes, si tibi vel vitio creato otio Vacuna abblandietur.

¹Bajulum verò tibi hunc præsto, qui nostris vecturam præbet, et alloquium tuum hybernâ profectione aucupatur. Juvenis est, moribus edecumatis polyticam exprimens, artificio præcellens, seu tu cytharam (vulgariter loquor) seu violam ad experimentum vocabis. Indiæ Occidentalis fata tædiosâ transfretatione enavigavit. Manu ferrum quoque tractare gnarus, ne tu eum solo nervorum tactu enervem credas. Dignus mehercles est, qui tuo præsidio tantum evaleat, ut Principis suffragio ad meliores sortis rationes deducatur. Si tamen conditiuncularum imparata spes erit, in futuram pollucibilitatem eum servare digneris, dummodo in legatorum consessu aliqua famæ scintilla inclarescat. Si et potior promovendi callis tibi illuciscet, eum indicio tuo partum habeat. Polyhymnia tibi hoc nomine titulos augebit, si psallendi dexteritate nobilis, artis gloriam in peregrino disseminare voles.

Me quoque prono pectore meritis tuis attendentem habebis, velut in ipso quoque officia non cessabunt, quæ pariandi necessitate quamvis fastidiosæ ædilitati satisficient. Vale, clarissime Hugeni, et me amare perge. Amsterdami, XV Calendas Januarias MD[C]XXVIII.

1. In de marge: 'Antonium Martinum.'

Tuus
Petrus Gruterus.

Vertaling

Aan de eerbare, geleerde, voorzienige Constantijn Huygens, secretaris van de doorluchtige prins van Oranje, enz.

Te Den Haag.

Aan vrienden meegegeven.

Gegroet.

Reeds lang misleidde de roep van uw komst de Amsterdammers, waarde Huygens, nadat u de zegetekenen van het veroverde ²Groenlo naar Den Haag hebt gevoerd. Maar u ontwijkt de gesprekken met hen door een voortdurende verlenging van uw verblijf aan het hof, u die zich schikt in de niet aflatende gediensstigheid aan de ³prins. Aldus zonder hoop op een samenspraak, neem ik mijn toevlucht tot een literaire zending, maar de vellen zijn door het lange liggen weerbarstig nu ze tot haasten worden geroepen. Toen ik immers nog wachtte op een afschrift van uw taal, op wat gekoesterd lag in de huiselijke schuilplaatsen, heeft een en ander zich onttrokken aan de buitenwereld. Moge u zich verwaardigen met bereide handen deze verlate fraaiigheid ter hand te nemen, opdat tot voltooiing wordt gebracht wat hier het hoogste van onze wensen is. Alles immers wat ontstaan zal zijn, dat het verdient door onze oren te worden opgenomen, zult u afsluiten met een eenvoudig opschrift op het handschrift, als de Ledigheid u wel door een vergissing ontstane vrije tijd zal toelachen.

Ik verschaf u echter deze ⁴brenger, die voor ons het vervoer verzorgt en die uit is op een gesprek met u in uw winterverblijfplaats. Het is een jonge man, die door zijn uitgelezen gedrag leiding uitdrukt, uitmuntend is door zijn kunstvaardigheid, wanneer u hem voor een proef op de luit (ik noem die gewoon) of de viola da gamba zult oproepen. Hij is met een moeilijke overtocht uit Oost-Indië teruggevaren. Hij weet ook het ijzer met de hand te bewerken, opdat u niet meent dat hij met het beroeren van de snaren aan het einde van zijn kunnen is. Waarlijk is hij het waard, die slechts door uw bescherming in staat is om door voorspraak van de prins tot een betere portie van het lot te geraken! Als er toch onvoldoende hoop op afspraakjes zal bestaan, moge u zich dan verwaardigen hem te dienen tot een toekomstige verkiesbaarheid, wanneer maar in de bijeenkomst der afgezanten één of ander sprankje hoop op roem oplicht. Als er voor u een machtiger pad van bevordering oplicht, moge hem dat dan door uw aanwijzing worden. Polyhymnia zal hiervoor uw aanzien vermeerderen, als u door de handigheid van uw edel luitspel de roem van uwe kunst in den vreemde wilt verbreiden.

Ook zult u mij met genegen inborst als een aanschouwer van uw verdiensten hebben, zoals ook in diezelfde [inborst] die diensten niet zullen uitblijven, die door de noodzaak om iets terug te doen welke vervelende dienst dan ook zullen afbetalen. Gegroet, waarde Huygens, en blijf aan mij denken. Amsterdam, 18 december 1628.

Uw
Petrus Gruterus.

2. Groenlo werd op 19 augustus 1627 veroverd.
3. Frederik Hendrik.
4. Antonius Martinus.

RESERVAT
BIBL.

Siu adventus tui fama Amstelredamensis extavit Clar^{mo} Huygens,
postquam prole ex pugna Tropaea Hagay transtulisti. Sed rimum-
sculos eos pertinaci in aula compendinatione eludis, qui nec tibi
principio jugi obsequio paros. Colloquij ergo spem secludens, literario
legato vni perago, sed membrana longo situ squalida ad proferre iussa.
Quippe dum oris tui simulacrum exopto, domesticis latens fota, apri-
cationem suam deseruit. Tu scintillam digitis in blanditiam compositis
attractari dignus, ut qua ibi viderem nostrorum summa est, ad eventum
perduratur. Quisquid autem natum erit, quod auribus nostris inseri meretur
exiguo refarta pitaco includos, si tibi vel vitio creato otio Varuna ab-
rominus, mar
imuz
Benedictus. Bajulus vero tibi sum praesto, qui nostris viderum praestit,
et alloquium tuum iibera protectione succupatur. Invenis est, motibus
edematibus polyfucam exprimens; artificio oratorem, seu tu Cylharay
(vulgariter loquor) seu Violam ad experimentum vocabis. India occidua
talibus fata terribilia transfestatione enavigavit, manu ferrum quoque
tractare gnarus, ut tu sum solo nervorum tactu endroby reddas. Signus
moderatus est, qui tuo praesidio tantum evadat, ut principis suffragio
ad meliores fortis ratione dedicatur. Si tam conditiuncularum imparata
spes erit, in futuram volucritatibus cum ferre dignus. Summodo is
elegorum rousa aliqua famae frintilla inclardrat. Si et potior
promovendi rallis tibi illucifert, sum indicio tuo partus gaudat. Polygymia
tibi per nomen titulos augeret, si psallendi dexteritate nobilib, artis
gloriam in peregrino dis seminare videris. Me quoque prono pectoris meric-
tis tuis attendentes gaudis; vident in vobis quoque officia non res sabunt,
qua parandi nec sitate quamvis fastidiosa deditati satisfaciunt.
Vale Clar^{mo} Huygeni et me amaro pergo. Amstred. 18. Dec. Cal.
Jan. 1628. Grubij

Tuus

Petrus Gruterus

Scritter te loogde.
Leerdij doorling
Cous fantumb Huygens
Secretarins vanden
Dorlichtingh prins
van Oranjer. &c

par ains Indij Hage